

De Oterleker brandweerstaf

De traditie van het 'stelen' van de Oterleker brandweerstaf is als volgt ontstaan.

Het was in de nazomer van het jaar 1950. Het brandweerkorps Oterleek werd toen het vijfde korps van de brandweer Alkmaar, dit omdat de toenmalige gemeente Oterleek zijn brandweezorg afkocht aan de gemeente Alkmaar. Voor de overdracht van deze brandweezorg bezat de gemeente Oterleek een eigen handspuit, de nu in Alkmaar staande 'Jan van der Heyden'. Deze handspuit was al geruime tijd buiten gebruik. Het korps Oterleek kreeg al zijn brandblusmateriaal van de gemeente Alkmaar.

Omdat de opslagruimte in de gemeente Oterleek zeer gering was, werd er besloten de oude 'Jan van der Heyden' maar weg te doen en langs de straat te zetten voor de huisvuilophaaldienst, die hem zou afvoeren. Op die middag reed toevallig de toenmalige commandant van de Alkmaarse vrijwillige brandweer, J. van Maarleveld, door het dorpje Oterleek en zag de oude handspuit staan. Hij stopte en ging het gemeentehuis binnen en vroeg daar aan de toen aanwezige gemeentesecretaris wat de bedoeling was van het aan de weg zetten van de handspuit. Deze zei dat de spuit opgeruimd moest worden vanwege ruimtegebrek. De vraag van commandant Van Meerleveld of hij het oude handspuitje mocht hebben voor het inrichten van een klein museumpje van oud brandweermateriaal in de kazerne van de Alkmaarse vrijwillige brandweer, werd positief beantwoord met de mededeling dat hij de vuilnisman voor moest zijn. Hij heeft hem toen ook direct meegenomen.

Ongeveer een anderhalve maand later, na een vergadering van burgemeester, commandanten en ondercommandanten van de gemeente Alkmaar en Oterleek, bracht burgemeester J. Posch van Oterleek dit voorval met de brandspuit naar voren. Hij zei dat het hem speet dat de oude 'Jan van der Heyden' zo naar Alkmaar was gegaan, omdat hij zelf ook een liefhebber en verzamelaar van oude spullen was, maar hij vond het goed dat de handspuit in Alkmaar bleef staan. Maar, zo vertelde hij, hij was nog in het bezit van enkele commandeurstaven die de commandant tijdens het uitoefenen van zijn functie tijdens brand als teken van zijn waardigheid en of als herkenning bij zich droeg; deze staf zou de Alkmaarse brandweer niet krijgen. Dit werd gehoord door enkele brandweerlieden die op dat moment ook in die vergadering zaten. Twee van deze brandweerlieden zijn toen uit de vergadering geslopen en naar het huis van burgemeester J. Posch gegaan (de Wittenburg aan de Noordervaart, het huidige gemeentehuis van de gemeente Schermer) en hebben onder valse voorwendsels bij de vrouw van de burgemeester een brandweerstaf opgehaald. Zij vertelden haar dat ze in opdracht van burgemeester Posch uit Alkmaar kwamen om een oude Oterleker brandweerstaf op te halen en de nietsvermoedende vrouw heeft toen de beide mannen zo'n staf meegegeven. Terug in Alkmaar hebben de twee brandweerlieden deze staf laten zien met de mededeling, dat zij, omdat ze deze staf niet kregen, hem maar hadden 'gestolen'. Dit voorval werd al snel bekend bij de naburige brandweerkorpsen van Alkmaar, die toen ook maar de staf voor de gein uit Alkmaar ontvreemden en zo is de traditie van het 'stelen' van de Oterleker brandweerstaf begonnen in het najaar van 1950. Het duurde echter tot in de loop van het jaar 1954 voordat er een echt reglement voor deze staf kwam.

Het Bussumse brandweerkorps heeft eveneens een aantal malen de Oterleker brandweerstaf gehaald. Voor 1966 zijn hierover geen gegevens bekend. In de periode van 1966 tot 1979 gebeurde dit op de volgende data.

- 2 november 1966
- 11 juni 1970
- 10 november 1971
- 2 februari 1974
- 1 oktober 1974
- 29 mei 1975
- 13 februari 1976
- 19 juni 1976

De Oterleker staf.

De Bussumse brandweermensen waren vroeger zeer vindingrijk bij hun pogingen om de Oterleker brandweerstaf te bemachtigen. Bij de brandweerkazerne was alles open, zolang de staf niet opgeborgen was. Om de staf te bemachtigen van de brandweer van Nieuwer Amstel, tegenwoordig deel van de gemeente Amstelveen, hadden Bussumse brandweermensen kopieën laten maken van de sleutels van de brandweerkazerne ter plaatse. Hierdoor kregen de Bussumers gemakkelijk toegang en konden zij in alle rust naar de staf zoeken.

Op een bepaald moment was de staf in het bezit van de brandweer van Castricum. Dit korps had net een nieuwe kazerne in gebruik genomen. Op een dag kregen zij bezoek van de heer H. Vonk, die zich voorstelde als de brandweercommandant van Naarden. Hij vroeg de Castricumse collega's of hij de nieuwe brandweerkazerne mocht bekijken. De 'Naardense commandant' was vol bewondering voor de mooie kazerne. De Castricumse brandweermensen wilden de bouwtekeningen graag naar hem in Naarden opsturen. Op een bepaald moment was Vonk alleen met slechts 2 brandweermensen en het gesprek kwam schijnbaar toevallig op de Oterleker staf. De brandweermannen wilden de Naarder commandant de bergplaats voor deze staf wel laten zien. En dus was kort daarop de staf verhuisd van Castricum naar Bussum!

Het lukte niet elke keer om de staf te bemachtigen. Bij een poging om de staf uit de kazerne van de brandweer van Zantvoort te halen waren J.J. Schuurmans en enkele andere Bussumse brandweer-

mensen in een plaatselijk café in gesprek geraakt met een groep mannen. Al snel werd het de beide groepen duidelijk dat de anderen ook brandweermensen waren. De andere ploeg (waarschijnlijk uit Zoetermeer) tipte de politie van Zandvoort, dat er zou worden ingebroken in de plaatselijke brandweerkazerne. Het gevolg was dat de Bussumers op het politiebureau in hechtenis werden genomen. Een telefoontje naar brandweercommandant A. van der Kruit was nodig om aan te tonen dat de 'inbrekers' inderdaad allen behoorden tot het Bussumse Brandweerkorps, waarna zij konden worden vrij gelaten.

Niet alleen de Bussumse brandweermensen waren vindingrijk. De ploeg uit Amstelveen heeft dagenlang P. Kok, die op de kazerne sliep om de wacht te houden, op alle mogelijke manieren uit zijn slaap gehouden. Toen hij uiteindelijk zo was afgemat, sliep hij bij de 'inbraak' van de Amstelveners gewoon door. Nadat zij de staf hadden gevonden, hebben zij deze op z'n bed gelegd en van de staf met de slapende Kok een foto gemaakt.

Het Bussumse korps maakte de staf in Huizen buit doordat Jaap van Loveren, die bij de PTT werkte, in zijn PTT-uniform een trouwreceptie bezocht van een Huizer brandweerman. Het Huizer korps had de staf meegenomen naar de receptie. Voordat de Huizers het in de gaten hadden was de Bussumse brandweerman ongehinderd met de staf vertrokken naar Bussum.